

“วาฬ...โลมา”....สัตว์(น้ำที่)เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม

วาฬ และ โลมา คงเป็นสัตว์น้ำที่หลายคนคงรู้จักเป็นอย่างดี และสัตว์น้ำทั้งสองชนิดก็ถูกเรียกขานติดปากว่า ปลาวาฬและปลาโลมา แต่อันที่จริงนั้นสัตว์น้ำทั้งสอง ไม่ใช่ปลา แต่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วย น้ำนมเหมือนมนุษย์เรานี่เอง ปัจจุบันมีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมกว่า 80 ชนิดจัดอยู่ในกลุ่มวาฬ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้แผ่นกระดูกเป็นซี่คล้ายหวีกรองอาหารจากน้ำทะเล หรือเรียกง่าย ๆ ว่ากลุ่มไม่มีฟัน โดยส่วนมากจะเป็นวาฬขนาดใหญ่ เช่น วาฬสีน้ำเงิน และอีกกลุ่มคือ กลุ่มมีฟัน โดยมากเป็นวาฬขนาดเล็ก รวมทั้ง โลมาทุกชนิด

ทำไมวาฬและโลมาถึงไม่ใช่ปลา

สาเหตุที่ทำให้วาฬและโลมาถูกเรียกชื่อนานานว่า ปลา คงเป็นเพราะรูปร่างหน้าตาและการอาศัยอยู่ในน้ำ ตามหลักฐานต่างๆพบว่าวาฬและโลมาแต่ละชนิดได้พัฒนารูปร่างหน้าตาจากบรรพบุรุษของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมโบราณเมื่อประมาณ 45 ล้านปีก่อนจำพวก มีโซนิค (Mesonyx) ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาคู่คล้ายกับหมาผสมหนู เมื่อกาลเวลาผ่านไป ทั้งวาฬและโลมาได้ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใต้ท้องทะเลจนมีรูปร่างที่เพรียวน้ำ และสามารถเคลื่อนไหวในน้ำได้อย่างคล่องแคล่ว

ลักษณะหนึ่งที่ทำให้วาฬและโลมาไม่ใช่ปลา นั่นคือการหายใจ ปกติปลา โดยทั่วไปจะ หายใจโดยใช้เหงือก แต่วาฬและโลมาหายใจโดยใช้ปอด ช่องจมูกที่ใช้หายใจจะอยู่บนหัว ซึ่งการหายใจก็คือ การขึ้นมาพ่นน้ำ บริเวณผิวน้ำ นอกจากนี้วาฬและโลมาได้มีการเพิ่มขึ้นไขมันใต้ผิวหนังป้องกันการสูญเสียความร้อนของร่างกาย และปรับกลไกการเผาผลาญให้ต่ำลง เพื่อให้สามารถอาศัยอยู่ใต้น้ำได้เป็นเวลานาน จุดเด่นที่สุดของสัตว์ทั้งสองชนิดนี้ก็คือ การเลี้ยงลูกด้วยน้ำนม จึงทำให้มีความแตกต่างและแยกจากปลาออกได้อย่างชัดเจน วาฬและโลมาออกลูกเป็นตัว แม่จะเป็นผู้คอยดูแลลูก คุณให้ลูกขึ้นไปหายใจ ให้น้ำนมซึ่งจะมีหัวนมอยู่บริเวณใต้ท้อง ซึ่งจะซ่อนอยู่สองข้างใกล้กับช่องเพศซึ่งมีกล้ามเนื้อยึดรอบ สำหรับบีบให้หัวนมโผล่ออกมายามเมื่อลูกต้องการ

การอยู่อาศัยของวาฬและโลมานั้นอยู่เป็นกลุ่ม เรียกได้ว่าเป็นสัตว์สังคม และมีการสื่อสารภายในกลุ่ม โดยใช้ท่าทางและเสียง โลมาและวาฬในกลุ่มที่มีฟัน ส่งสัญญาณเสียงแล้วรับการสะท้อนกลับมาแปลเป็นสัญญาณเข้าสู่สมอง ส่วนในกลุ่มที่ไม่มีฟันจะใช้สัญญาณเสียงอีกแบบที่มีความถี่ต่ำ ซึ่งสามารถส่งออกไปไกลได้หลายสิบกิโลเมตร

ในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ตามรายงานการพบโลมาและวาฬของสถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเลจังหวัดภูเก็ต พบมากถึง 19 ชนิด ได้แก่ วาฬฟิน วาฬบรูด้า วาฬหัวทุย วาฬหัวทุยเล็ก วาฬหัวทุยแคระ วาฬฟินเขียว วาฬเพชรฆาต วาฬเพชรฆาตดำ วาฬนาร์รองครีบสั้น วาฬหัวแดงโม โลมาเผือกหรือโลมาหลังโหนก โลมาปากขวด โลมาฟันห่าง โลมาปากยาว โลมากระโดด โลมาแถบ โลมาลายจุด โลมาหัวบาตรหรือโลมาอิระวดี และโลมาหัวบาตรหลังเรียบ

